

Załącznik do Uchwały Nr 12/Z/2022

Zarządu Banku Spółdzielczego w Korycinie

z dnia 19.09.2022 r.

Załącznik do Uchwały Nr 13/R/2022

Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Korycinie

z dnia 19.09.2022 r..

Zmiana załączników Uch.RN nr.28/2022

Zmiana załączników Uch nr 9/Z/2023

**STRATEGIA ZARZĄDZANIA POSZCZEGÓLNYMI RODZAJAMI
RYZYKA
W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W KORYCINIE**

SPIS TREŚCI

1. Postanowienia ogólne	3
2. Podstawowe definicje	4
3. Istota i cel zarządzania ryzykiem	7
4. Organizacja zarządzania ryzykiem	8
5. Zasady zarządzania ryzykiem	10
6. Zasady ustalania wewnętrznych limitów ryzyka	12
7. Zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykiem	13
8. Kontrola ryzyka	14
9. Kultura ryzyka	15
10. Polityka zatwierdzania produktów bankowych	16
11. Postanowienia końcowe	17

Załączniki:

1. Załącznik 1: Strategia (polityka długoterminowa) kapitałowa
2. Załącznik 2: Cele strategiczne (polityka długoterminowa) w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym i kontrahenta.
3. Załącznik 3: Cele strategiczne (polityka długoterminowa) w zakresie ryzyka płynności
4. Załącznik 4: Cele strategiczne (polityka długoterminowa) w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej
5. Załącznik 5: Cele strategiczne (polityka długoterminowa) w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności.
6. Załącznik 6: Cele strategiczne (Polityka długoterminowa) w zakresie zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej
7. Załącznik 7: Apetyt na ryzyko i maksymalna wysokość wskaźnika DtI oraz DStI dla detalicznych ekspozycji kredytowych
8. Załącznik 8: Apetyt na ryzyko dla ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie
9. Załącznik 9: Apetyt na ryzyko koncentracji jako maksymalny poziom „dużych” zaangażowań w portfelu kredytowym Banku

1. Postanowienia ogólne

§ 1

Każda aktywność podejmowana przez Bank Spółdzielczy w Korycinie, zwany w dalszej części Bankiem, generuje ryzyko.

§ 2

Bank, działając w interesie swoich członków, prowadzi działalność bankową na rzecz osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, jeżeli posiadają zdolność prawną.

§ 3

Bank w ramach oceny procesu szacowania kapitału wewnętrznego określa mapę ryzyka istotnego w oparciu o analizę jakościowych i ilościowych kryteriów istotności ryzyk, z uwzględnieniem modelu biznesowego Banku.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka w Banku jest **ryzyko kredytowe** oraz jego pochodne wymienione w Rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 08 czerwca 2021r. oraz w Dyrektywie 2013/36 Unii Europejskiej z dnia 26 czerwca 2013r., zwanej dalej Dyrektywą tj. ryzyko koncentracji, kontrahenta, ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz detalicznych ekspozycji kredytowych. Jednocześnie w Banku występują również inne rodzaje ryzyka takie jak:

1. ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
2. ryzyko operacyjne,
3. ryzyko płynności i finansowania,
4. ryzyko braku zgodności,
5. ryzyko kapitałowe (niewypłacalności),
6. ryzyko biznesowe (w tym wyniku finansowego), będące pochodną pozostałych ryzyk, zarządzane w procesie planowania
7. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
8. Ryzyko reputacji.

§ 4

W celu ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem Bank wprowadza regulację o nazwie „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Korycinie”, zwaną w dalszej części opracowania Strategią.

Niniejsza Strategia jest zgodna z celami strategicznymi i ogólnymi zamierzeniami Banku w zakresie zarządzania ryzykiem, zawartymi w Strategii działania Banku.

§ 5

Niniejsza Strategia określa:

1. Istotę i cel zarządzania ryzykiem w Banku,
2. Rolę organów nadzorczych i pracowników w procesie zarządzania ryzykiem,
3. Zasady zarządzania ryzykiem,
4. Zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykiem, zawarte w Strategiach szczegółowych (Politykach długoterminowych), stanowiących załączniki do niniejszej Strategii.
5. Zasady kontroli wewnętrznej i audytu.

§ 6

Przy opracowaniu niniejszej Strategii uwzględniono wytyczne wynikające z postanowień rekomendacji nadzorczych oraz zapisów ustawowych, w tym Dyrektywy 2013/36/UE oraz Rozporządzenia 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku oraz adekwatnością kapitałową (ryzyko niewypłacalności).

2. Podstawowe definicje

§ 7

Przyjęte w niniejszej Strategii pojęcia oznaczają:

1. Rada Nadzorcza – Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Korycinie;
2. Zarząd – Zarząd Banku Spółdzielczego w Korycinie;
3. Komórka monitorująca ryzyko – Samodzielne Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz (SStZRiA);
4. WK – Weryfikator Kredytowy ;
5. Audyt wewnętrzny – kontrola poprawności i efektywności zarządzania ryzykiem oraz adekwatnością kapitałową, ocena mechanizmów kontroli wewnętrznej sprawowana przez Jednostkę zarządzającą SOI.
6. Bank Zrzeszający – BPS;
7. Pakiet CRD IV / CRR – pakiet norm ostrożnościowych zawartych w Dyrektywie 2013/36/UE oraz w Rozporządzeniu 575/2013 Unii Europejskiej z dnia 26 czerwca 2013r.
8. Ryzyko istotne – występujące w Banku ryzyko, uznane za istotne na podstawie Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej, wymienione w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017r. oraz w Pakiecie CRD IV /CRR.
9. Kryteria ilościowe i jakościowe uznawania ryzyka za istotne zostały określone w Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej.
10. Ryzyko kredytowe – jest to ryzyko nie wywiązania się kontrahenta Banku z obowiązku zwrotu udzielonych kontrahentowi przez Bank należności; ryzyko to wpływa w sposób najbardziej istotny na działalność Banku, ponieważ niespłacenie udzielonych należności wiąże się z poniesieniem przez Bank ewentualnych dużych strat.

11. Ryzyko koncentracji – ryzyko nie wykonania zobowiązania/zobowiązań przez pojedyncze (także powiązane kapitałowo lub organizacyjnie) podmioty oraz przez grupy podmiotów, w przypadku, których prawdopodobieństwo nie wykonania zobowiązania jest zależne od wspólnych czynników. Ryzyko to związane jest ze zbyt dużym zaangażowaniem Banku wobec:
 - 1) pojedynczych klientów lub grup klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
 - 2) tego samego sektora gospodarczego (branży),
 - 3) tego samego rodzaju zabezpieczenia lub dostawcy zabezpieczenia kredytowego
 - 4) inne.
12. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej – ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku odsetkowego netto Banku oraz posiadanych kapitałów (kapitału ekonomicznego) na niekorzystny wpływ zmian niezależnych od Banku rynkowych stóp procentowych. Ryzyko to w Banku związane jest z:
 - 1) ryzykiem przeszacowania,
 - 2) ryzykiem bazowym.
13. Ryzyko operacyjne – jest to możliwość poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów, strat wynikających z przyczyn zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko zarządzania relacjami z klientami;
14. Ryzyko płynności i ryzyko finansowania – jest to ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych i pozabilansowych w terminie ich wymagalności bez ponoszenia nie akceptowalnych strat.
15. Ryzyko braku zgodności - skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez bank standardów postępowania. Z uwagi na fakt, że Bank funkcjonuje na terenie jednego kraju, na określonym przez Statut obszarze oraz korzysta głównie z regulacji wzorcowych Banku Zrzeszającego – pomiar skutków tego ryzyka przeprowadza razem z ryzykiem operacyjnym.
16. Ryzyko reputacji – ryzyko naruszenia wizerunku i negatywnych ocen działania Banku w otoczeniu w którym działa.
17. Ryzyko biznesowe – ryzyko wpływu zmian warunków makroekonomicznych na poziom pozostałych ryzyk oraz na adekwatność kapitałową. Ryzykiem biznesowym Bank zarządza opracowując plan ekonomiczno-finansowy, w którym uwzględnia wpływ warunków makroekonomicznych na poziom ryzyk oraz adekwatność kapitałową w okresie planowanym. Zasady zarządzania ryzykiem biznesowym zawiera Instrukcja sporządzania i monitorowania planu ekonomiczno-finansowego.
18. Ryzyko kontrahenta – ryzyko nie wywiązania się z umowy zwrotności środków podmiotu, w którego produkty Bank zainwestował wolne środki, pozostałe po zaspokojeniu akcji kredytowej. Bank zarządza ryzykiem kontrahenta, przeprowadzając ocenę kontrahenta w oparciu o zapisy Polityki (zasad) rachunkowości w części dotyczącej wyceny i tworzenia odpisu aktualizacyjnego na inne aktywa Banku.
19. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej (def.: BION) - oznacza ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia nieplanowanych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogących przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.

20. Identyfikacja ryzyka – analiza, na podstawie zgromadzonych danych, czynników wewnętrznych i zewnętrznych występowania ryzyka w Banku oraz stopnia ich wpływu na wynik finansowy. Metody i procedury identyfikacji poszczególnych rodzajów ryzyka zawierają szczegółowe regulacje wewnętrzne w zakresie zarządzania ryzykami w Banku. Proces identyfikacji ryzyka odbywa się w formie:
 - 1) gromadzenia, aktualizacji, przechowywania danych,
 - 2) wykorzystanie dostępnych baz danych,
 - 3) generowania raportów dotyczących ryzyka,
 - 4) udostępniania raportów komórkom odpowiedzialnym za analizę danych,
 - 5) analizy i oceny czynników ryzyka na podstawie zgromadzonych danych,
21. Pomiar / szacowanie ryzyka - zasady pomiaru, analizy oraz testowania warunków skrajnych ekspozycji na ryzyko, umożliwiające zarządzanie tym ryzykiem w skali Banku, ujęte w wewnętrznych procedurach.
22. Raportowanie ryzyka - określenie formy i terminów przekazywania wewnętrznego sprawozdania o poziomie ryzyka, którego szczegółowość i częstotliwość sporządzania powinny być adekwatne do rodzaju i skali ponoszonego przez Bank ryzyka. Sprawozdanie powinno być dostępne dla właściwych pracowników w czasie wystarczającym do przeprowadzenia i podjęcia odpowiednich działań.
23. Limitowanie ryzyka - określenie zasad ustalania i weryfikacji wewnętrznych limitów oraz wskazanie komórki lub pracowników odpowiedzialnych za ich ustalanie i weryfikowanie.
24. Limity ustalane są w oparciu o dane historyczne z uwzględnieniem planowanych zmian w działalności Banku. Weryfikacja przyjętych w Banku limitów odbywa się podczas tworzenia założeń do planu ekonomiczno-finansowych (sporządzania planu ekonomiczno-finansowego) oraz przeglądów zarządczych procedur w zakresie zarządzania ryzykami.
25. Bank w swoich procedurach określa zasady postępowania w przypadku przekroczeń limitów.
26. Zarządzanie ryzykiem – zorganizowany proces gromadzenia, udostępniania, analizy danych dotyczących identyfikacji, pomiaru i szacowania, monitorowania i kontrolowania danego rodzaju ryzyka oraz podejmowanie na jej podstawie działań o charakterze proceduralnym, organizacyjnym i wykonawczym, mających na celu redukcję ryzyka do akceptowanego poziomu oraz eliminowanie / ograniczanie negatywnych skutków ekspozycji na ryzyko. Systemy zarządzania ryzykami, przyjęte metody i założenia w Banku podlegają okresowemu przeglądowi.
27. Kontrolowanie ryzyka - wskazanie komórki lub pracowników odpowiedzialnych za realizację zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem w Banku oraz za badanie zgodności działania wszystkich jednostek Banku z regulacjami wewnętrznymi i nadzorczymi, jak również za informowanie o stwierdzonych nieprawidłowościach. Kontrola ryzyka sprawowana jest w dwóch obszarach:
 - 1) pomiar ryzyka,
 - 2) kontrola wewnętrzna.
28. **Testy warunków skrajnych** - zestaw różnych technik badawczych stosowanych głównie w celu określenia odporności sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku na wystąpienie wyjątkowych, niekorzystnych ale możliwych wydarzeń (tzw. szoków rynkowych). Efektem przeprowadzania testów warunków skrajnych jest tworzenie scenariuszy zachowań na wypadek ich wystąpienia (planów awaryjnych).

3. Istota i cel zarządzania ryzykiem

§ 8

Podjęcie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podjęcie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

§ 9

W Banku prowadzony jest proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka. Bank ocenia ryzyko wynikające z działalności planowanej do podjęcia w przyszłości.

§ 10

W celu realizacji procesów wymienionych w § 9 w Banku realizowane są zadania, związane z analizą podstawowych wartości mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka. Podstawowe wskaźniki określające akceptowalny poziom poszczególnych rodzajów ryzyka są zatwierdzane przez Radę Nadzorczą w ramach Strategii działania Banku.

§ 11

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

1. Dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu.
2. Stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki.
3. Monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka, w tym nowych norm płynnościowych, określonych w Pakiecie CRD IV / CRR..
4. Szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE.
5. Analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi, z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego).
6. Uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych, z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego).
7. Agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku.
8. Raportowanie wyników oceny ryzyk oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz w sposób syntetyczny Radzie Nadzorczej.
9. Audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku.
10. Wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem Bankiem.
11. Wdrożenie w Banku odpowiedniej kultury zarządzania ryzykiem.

§ 12

Ograniczanie ekspozycji na ryzyko w Banku następuje poprzez:

1. Opracowanie przez Zarząd i zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Banku Strategii działania Banku, w której jednym z podstawowych długoterminowych celów jest zapewnienie odpowiednich kapitałów (celów kapitałowych) na pokrycie podejmowanych przez Bank rodzajów i wysokości ryzyka, z uwzględnieniem zapisów zawartych w Pakiecie CRD IV/CRR. Zasady opracowania Strategii działania (zwanej również planem wieloletnim lub polityką długookresową) zawarte są w Instrukcji opracowania i monitorowania planu ekonomiczno-finansowego.
2. Opracowanie przez Zarząd i zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Banku niniejszej Strategii, zawierającej cele strategiczne i planowane działania średnio i długookresowe, umożliwiające ich realizację w zakresie zarządzania ryzykiem bankowym (ryzykiem biznesowym). Cele strategiczne, długookresowe (Polityki długoterminowe) w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zawierają załączniki nr 1-6 do niniejszej Strategii.
3. Określenie zagrożeń z tytułu ryzyka podejmowanego przez Bank, analizę profilu poszczególnych rodzajów ryzyka zawierają szczegółowe regulacje, obowiązujące w Banku.
4. Wskazanie obszarów ryzyka, wymagających modyfikacji lub uzupełnienia technicznych i organizacyjnych instrumentów ograniczania skutków podejmowanego ryzyka.
5. Opracowanie, wdrożenie, okresowy przegląd i aktualizacja wdrożonych metod zarządzania ryzykiem w celu adaptacji do bieżących warunków zewnętrznych oraz potrzeb Banku.
6. Określenie zadań i wyznaczenie stanowisk służbowych w strukturze organizacyjnej Banku, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach systemu zarządzania ryzykiem. Schemat organizacji zarządzania ryzykiem (w ramach struktury organizacyjnej) zatwierdza Rada Nadzorcza Banku.
7. Bieżąca aktualizacja szczegółowych pisemnych procedur obejmujących pomiar, limitowanie, monitorowanie i kontrolowanie ryzyka w Banku.
8. Opracowanie i bieżącą aktualizację regulacji wewnętrznych Banku, dotyczących planowanych działań zabezpieczających w postaci planów awaryjnych i planów ciągłości działania w sytuacjach kryzysowych.
9. Organizacja systemu kontroli wewnętrznej i audytu.

4. Organizacja zarządzania ryzykiem

§ 13

1. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

- a) Rada Nadzorcza,
- b) Zarząd,
- c) Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym – Prezes Zarządu,
- d) Weryfikator Kredytowy,
- e) Samodzielne Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz,
- f) Stanowisko ds. zgodności,

- g) Audyt wewnętrzny,
 - h) Pozostali pracownicy Banku.
2. Bank zapewnia niezależność Komórki monitorującej ryzyko poprzez zapewnienie jej bezpośredniego dostępu do Zarządu i Rady Nadzorczej.

§ 14

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

1. **Rada Nadzorcza** dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Banku zatwierdza w Strategii działania oraz w planie ekonomiczno-finansowym ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko).
2. **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.
3. **Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym** – odpowiada za dostarczanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi rzetelnych sprawozdań w zakresie zarządzania ryzykiem istotnym. W Banku funkcję ww. Członka Zarządu pełni Prezes Zarządu.
4. **Weryfikator Kredytowy** uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Zadania WK określa „Regulamin działania Weryfikatora Kredytowego”.
5. **Samodzielne Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz** monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania SStZRIa to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.
6. **Stanowisko ds. zgodności** – opracowuje wewnętrzne regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, monitoruje ryzyko braku zgodności poprzez prowadzenie działań wyjaśniających oraz testy zgodności, sporządza raporty w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej, odpowiada za spójność regulacji wewnętrznych Banku.
7. **Audyt wewnętrzny** ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku.

Zadania audytu wewnętrznego mogą zostać zlecone do realizacji przez odpowiednie służby Banku Zrzeszającego. / Bank powierza na podstawie umowy ochrony Jednostce zarządzającej systemem ochrony.

8. **Pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

5. Zasady zarządzania ryzykiem

§ 15

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka reguluje niniejsza Strategia oraz zatwierdzone przez Zarząd Banku instrukcje i regulaminy, obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne. Istotność poszczególnych ryzyk Bank określa na podstawie procedury zawartej w Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej Banku.

§ 16

Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku obejmuje następujące działania:

1. Gromadzenie informacji.
2. Identyfikację i ocenę ryzyka.
3. Limitowanie ryzyka.
4. Pomiar i monitorowanie ryzyka.
5. Raportowanie.
6. Zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

§ 17

Niezależne zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku polega na:

1. Gromadzeniu informacji dotyczących ryzyka.
2. Ograniczaniu ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowalnego poziomu, wykorzystując do tego celu informacje otrzymane z jednostek/komórek organizacyjnych Banku.
3. Podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń.
4. Ograniczaniu/eliminowaniu negatywnych skutków ryzyka.

§ 18

1. W niezależnym zarządzaniu poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku szczególny nacisk położony jest na wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz oszacowanie ich wpływu na efektywność działania Banku, wypłacalność, płynność oraz adekwatność kapitałową. W tym celu Bank wykorzystuje techniki testowania warunków skrajnych.

2. Stosowane przez Bank testy warunków skrajnych mają charakter uproszczony z uwagi na to, że:

- a) Bank nie jest instytucją złożoną,
- b) nie jest bankiem istotnie znaczącym w rozumieniu zapisów ustawy Prawo bankowe,
- c) nie działa w grupie kapitałowej,

- d) działa tylko na terytorium kraju,
 - e) nie działa w grupie kapitałowej,
 - f) nie jest notowany na giełdzie,
 - g) oferuje proste, podstawowe produkty bankowe,
 - h) nie stosuje modeli w rozumieniu Rekomendacji W,
 - i) nie stosuje outsourcingu czynności bankowych na dużą skalę.
3. Rada Nadzorcza Banku zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych.
4. Niniejsza procedura (zasady) przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku przebiega według następującego schematu:
- 1) Określenie czynników wewnętrznych i zewnętrznych wystąpienia sytuacji skrajnej z uwzględnieniem skali działania, charakteru ryzyka ponoszonego przez Bank, otoczenia gospodarczego, otoczenia regulacyjnego, czynników demograficznych i innych.
 - 2) Opracowanie założeń testów warunków skrajnych opartych o dane historyczne oraz planowaną skalę działalności,
 - 3) Wykorzystanie metod statystycznych do tworzenia założeń testów warunków skrajnych,
 - 4) Określenie metod oceny wrażliwości na wystąpienie sytuacji skrajnej w stosunku do wskaźników ogólnego poziomu ryzyka, wyniku finansowego, płynności oraz adekwatności kapitałowej,
 - 5) Przeprowadzenie testu warunków skrajnych w oparciu o szczegółowe metodyki określone w procedurach zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową przez Komórkę monitorującą ryzyko.
 - 6) Sporządzenie opisu wyników przeprowadzonych testów.
 - 7) Przekazanie informacji o wynikach przeprowadzonych testów warunków skrajnych wraz z analizami ryzyka i/lub adekwatności kapitałowej, zgodnie z procedurami szczegółowymi.
 - 8) Opracowanie propozycji działań w przypadku wykazania wysokiej wrażliwości Banku na wystąpienie sytuacji awaryjnej (skrajnej) przez Komórkę monitorującą ryzyko we współpracy z komórkami merytorycznymi.
 - 9) Weryfikacja planów awaryjnych przez Komórkę monitorującą ryzyko.
 - 10) Podjęcie decyzji przez Zarząd o podjęciu działań awaryjnych /uruchomieniu planu awaryjnego.
 - 11) Raportowanie wyników testów warunków skrajnych Radzie Nadzorczej, zgodnie z planem pracy Rady.
5. Przyjęte założenia testów warunków skrajnych podlegają corocznemu przeglądowi wraz z przeglądem zarządczym procedur zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

§ 19

Stosowanie technik testowania warunków skrajnych pozwala na ograniczenie ryzyka zmian warunków makroekonomicznych w działalności Banku. W Banku testom warunków skrajnych poddawane są takie czynniki ryzyka jak:

- 1. Szokowa zmiana rynkowych stóp procentowych.
- 2. Zmiany rynkowych cen nieruchomości.
- 3. Wycofywanie depozytów..

4. Wzrost kredytów zagrożonych, wywołany pogorszeniem koniunktury na rynku, wzrostem bezrobocia, zmianami w otoczeniu gospodarczym czy legislacyjnym.
5. Inne zmiany w otoczeniu Banku, koniunkturalne, społeczno-gospodarcze mogące mieć wpływ na ryzyko Banku – ryzyko biznesowe,
6. Założenia ilościowe i jakościowe testów warunków skrajnych podlegają ocenie eksperckiej w ramach przeglądu procedur w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz adekwatnością kapitałową.

§ 20

Wybór konkretnych technik ograniczania skutków podejmowanego przez Bank ryzyka może rodzić konsekwencje finansowe, toteż Zarząd dokonuje analizy opłacalności i podejmuje decyzje o zastosowaniu najbardziej optymalnych rozwiązań w zakresie organizacji, automatyzacji i dokumentowania procesów zarządzania ryzykiem w Banku.

6. Zasady ustalania wewnętrznych limitów ryzyka

§ 21

1. W Banku obowiązują wewnętrzne limity ostrożnościowe, dostosowane do skali, profilu i złożoności działalności Banku.
2. Do każdego istotnego rodzaju ryzyka ustalany jest limit strategiczny wyznaczany spośród ustalonych przez Radę Nadzorczą wskaźników ogólnego poziomu ryzyka.
3. Limit strategiczny to wskaźnik o szczególnym znaczeniu dla Banku wymagający znaczącego zaangażowania w jego osiągnięcie lub utrzymanie w dłuższej perspektywie czasowej.
4. Limity strategiczne dla poszczególnych rodzajów ryzyka zostały zdefiniowane w paragrafie 24 niniejszej Strategii, a ich wysokość została określona w załączniku do Strategii działania Banku.
5. W przypadku przekroczenia limitu strategicznego Zarząd powiadamia Radę Nadzorczą o tym fakcie niezwłocznie tj. na najbliższym posiedzeniu wraz ze wskazaniem działań jakie zostały podjęte w celu ograniczenia przypadków przekroczenia tego limitu w przyszłości.

§ 22

Ustalanie i okresowa weryfikacja wewnętrznych limitów, o których mowa w §21 ma na celu dywersyfikację ryzyka w Banku.

§ 23

Szczegółowe zasady ustalania i aktualizacji wewnętrznych limitów oraz ich wysokość ustala Zarząd w odpowiednich procedurach.

§ 24

1. Wysokość limitów, o których mowa w § 21 jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku, określonego w planie ekonomiczno-finansowym.
2. Limity strategiczne w ramach poszczególnych rodzajów ryzyka:

L.p.	Ryzyko	Limit strategiczny
1	Kredytowe	Udział ekspozycji zagrożonych w kredytach ogółem
2	Operacyjne	Udział kosztów RO w wymogu kapitałowym
3	Płynności	LCR
4	Ryzyka stopy procentowej	Luka przeszacowania
5	Nadmiernej dźwigni finansowej	Wskaźnik dźwigni
6	Biznesowe	C/I
7	Kapitałowe	Współczynnik kapitału Tier1

§ 25

Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej i przechowywane przez Komórkę monitorującą ryzyko.

§ 26

1. Zarząd określa sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów, o których mowa w § 21, w tym działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn przekroczenia innego niż to, o którym mowa w ust. 1, wyeliminowanie tego przekroczenia, oraz środki mające na celu zapobieganie takim sytuacjom w przyszłości.
2. Zarząd wyznacza komórki odpowiedzialne za realizację działań wymienionych w ust.2.

§ 27

Monitorowanie przestrzegania obowiązujących w Banku norm nadzorczych oraz limitów wewnętrznych przeprowadza Komórka monitorująca ryzyko.

§ 28

Raport wykorzystania norm i limitów, o których mowa w § 27 przedkładany jest okresowo Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej – w cyklach czasowych ustalonych w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej”.

7. Zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykiem

§ 29

Bank wyznacza zadania priorytetowe w celu realizacji celów strategicznych (polityk długoterminowych) w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz określonych w planach i politykach celów średnio- i krótko-terminowych.

Priorytetowy charakter zadań w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku wynika z konieczności dostosowania wewnętrznych procedur oraz organizacji zarządzania Bankiem do zmieniających się regulacji zewnętrznych.

§ 30

Priorytetowe zadania związane z weryfikacją regulacji wewnętrznych obejmują:

6. Określenie zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka w Banku.
7. Określenie limitów alokacji kapitału wewnętrznego z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.
8. Podział zadań i odpowiedzialności w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, zapewniający niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której to ryzyko wynika.
9. Dostosowanie struktury organizacyjnej do wielkości i profilu prowadzonej działalności.
10. Aktualizacja pisemnych polityk oraz procedur w zakresie systemu zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, systemu kontroli wewnętrznej oraz szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.
11. Stała aktualizacja systemu informacji zarządczej, ze szczególnym uwzględnieniem roli Rady Nadzorczej Banku.
12. Doskonalenie systemów informatycznych, w celu ich dostosowania do wymagań nadzorczych.
13. Stałe doskonalenie metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.
14. Organizowanie szkoleń dla pracowników i członków Rady Nadzorczej w zakresie zarządzania ryzykami.
15. Organizacja systemu kontroli wewnętrznej.

§ 31

Za realizację zadań priorytetowych wymienionych w § 30 odpowiedzialny jest Zarząd oraz wyznaczone komórki organizacyjne Banku.

8. Kontrola ryzyka

§ 32

System kontroli wewnętrznej odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania ryzykiem. Zasady przeprowadzania kontroli ryzyka są zgodne z „Regulaminem kontroli wewnętrznej i audytu” i powinny być uwzględnione w planie kontroli wewnętrznej i audytu.

§ 33

1. Każdy pracownik Banku ma obowiązek dokonywania bieżącej kontroli ryzyka na zajmowanym stanowisku pracy.
2. Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych mają obowiązek przeprowadzania kontroli przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka przez podległych im pracowników.

§ 34

System kontroli ryzyka obejmuje:

1. Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka.
2. Zasady strategii, polityki, procedury, instrukcje, metodologie.
3. Adekwatne systemy informacji zarządczej.
4. Proces regularnego przeglądu i oceny zgodności działania Banku z zasadami polityki/strategii oraz procedurami.

§ 35

Celem kontroli jest ujawnienie niedoskonałości systemu, błędów procesu zarządzania ryzykiem, niedoskonałości procedur w obszarach ryzyka oraz proponowanie możliwych do zastosowania rozwiązań poprawiających jakość działania systemów i procesów zarządzania ryzykiem.

§ 36

Na podstawie sprawozdania z przeprowadzonych kontroli Zarząd Banku podejmuje decyzje odnośnie doskonalenia jakości procedur, środków technicznych i organizacyjnych obowiązujących w Banku.

9. Kultura ryzyka

§ 37

1. Kultura ryzyka to zespół zachowań mających na celu zapewnienie przestrzegania przepisów zewnętrznych, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych standardów postępowania w zakresie zarządzania ryzykiem, zarówno przez członków organów statutowych oraz pracowników komórek odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem ale również wszystkich pracowników Banku zawsze ma na celu rozwój rozumienia ryzyka i zarządzania ryzykiem, nie tylko przez Zarząd Banku oraz komórki zarządzania ryzykiem, ale również przez pozostałych pracowników Banku.
2. Bank prowadzi działania promocyjne w zakresie kultury ryzyka.
3. Wdrożenie kultury ryzyka pozwala pracownikom na zrozumienie wpływu ich działań na poziom ryzyka, a tym samym zrozumienie konieczności przestrzegania przyjętych w Banku zasad zarządzania ryzykiem.

§ 38

Na pozytywne kształtowanie kultury ryzyka w Banku wpływają:

- 1) „Przykład z góry”, tj. zachowanie odpowiednich postaw etycznych w zakresie zarządzania ryzykiem na wszystkich poziomach zarządzania;
- 2) Zapoznavanie pracowników z ogólną strategią Banku ze szczególnym uwzględnieniem strategii zarządzania ryzykiem;
- 3) Pełne przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem, z uwzględnieniem podziału kompetencji decyzyjnych;
- 4) Przekazywanie do komórek biznesowych informacji w sprawie akceptowanych poziomów ryzyka;
- 5) uwzględnianie danych historycznych w planowaniu aktualnej i przyszłej gotowości Banku do podejmowania ryzyka;

- 6) zapewnienie efektywnej komunikacji pionowej i poziomej,
- 7) włączenie komórek biznesowych w zarządzanie ryzykiem, w tym w ustalanie i przestrzeganie limitów.

§ 39

Środki stosowane przez Bank w celu podnoszenia poziomu kultury ryzyka:

- 1) wdrażanie i doskonalenie metod zarządzania ryzykiem dostosowanych do skali i profilu działania;
- 2) podział zadań z zachowaniem trzech niezależnych poziomów zarządzania;
- 3) stosowanie jasnych i zrozumiałych procedur zarządzania ryzykiem;
- 4) przekazywanie nowo wprowadzonych oraz zmian procedur do odpowiednich komórek organizacyjnych;
- 5) prowadzenie szkoleń i bezpośredniego instruktazu w obszarze zarządzania ryzykiem;
- 6) opracowanie i wdrożenie procedury legislacyjnej;
- 7) Zaznajamianie nowych pracowników z kulturą ryzyka oraz zasadami zarządzania ryzykiem;
- 8) Zdefiniowanie przejrzystego systemu informacji zarządczej;
- 9) promowanie przez Zarząd Banku działań w zakresie zwiększenia skuteczności zarządzania ryzykiem;
- 10) kontrola zarządzania ryzykiem;
- 11) Ocena przestrzegania kultury ryzyka w ramach oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

10. Polityka zatwierdzania nowych produktów

§ 40

1. Bank wdraża produkty i oferuje usługi zgodne z zapisami Statutu Banku;
2. Główne kierunki rozwoju swojej oferty produktowej Rada Nadzorcza zatwierdza w strategii zarządzania Bankiem,
3. W Banku obowiązuje zatwierdzona przez Zarząd procedura wdrażania nowych produktów;
4. Przed wprowadzeniem nowego produktu, Bank zobowiązany jest do przeprowadzenia procesu przygotowawczego, który został szczegółowo zdefiniowany w Instrukcji zarządzania zmianami;
5. W procesie opiniowania każdego nowego produktu uczestniczy SStZRiA i stanowisko ds. zgodności oraz inne komórki organizacyjne wskazane w ww. procedurze.
6. We wzorcach umownych dotyczących nowych produktów Bank nie zawiera niedozwolonych postanowień umownych oraz postanowień, które mimo odmiennej postaci językowej, są podobne do tych wpisanych do rejestru klauzul niedozwolonych Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
7. Decyzję w sprawie wprowadzenia nowego produktu podejmuje Zarząd Banku.
8. W przypadku, gdy SStZRiA lub stanowisko ds. zgodności, wyrazi negatywną opinię co do zasadności zatwierdzenia nowego produktu wprowadzane są, co do zasady, odpowiednie korekty parametrów funkcjonowania nowego produktu do momentu uzyskania pozytywnej opinii.
9. Zarząd Banku może zatwierdzić nowy produkt, w przypadkach negatywnej opinii SStZRiA lub stanowiska ds. zgodności, przy czym o takich przypadkach informowana jest na najbliższym jej posiedzeniu Rada Nadzorcza Banku wraz ze wskazaniem powodów, dla których Zarząd nie uwzględnił opinii wymienionych komórek.
10. Szczegółowych zasad wprowadzania nowych produktów zostały określone w Instrukcji

zarządzania zmianami.

11. Postanowienia końcowe

§ 50

1. Zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku powinno być zgodne z obowiązującymi przepisami, posiadanymi uprawnieniami, niniejszą Strategią oraz obowiązującymi w Banku regulacjami wewnętrznymi.
2. Niniejsza Strategia podlega corocznej weryfikacji, której dokonuje Komórka monitorująca ryzyko. Wnioski przedkłada się Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku.
3. „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Korycinie” oraz jej zmiany podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.
4. Postanowienia niniejszej Strategii mają zastosowanie we wszystkich jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku.
5. Niniejsza Strategia wchodzi w życie z dniem 30.09.2022r.